

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет педагогіки та психології
Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ О. А. Кузнецова
27 серпня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН У
ВИЩИХ ТА СПЕЦІАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ
(МОВА)

Ступінь магістра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 «Середня освіта»

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

освітня програма Українська мова і література

2019 – 2020 навчальний рік

Розробник: Рускуліс Лілія Володимирівна, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат педагогічних наук, доцент (Рускуліс Л.В.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри Української мови і літератури

Протокол № 1 від «27» серпня, 2019 р.

Завідувачка кафедри (Рускуліс Л. В.)
«27» серпня, 2019 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проект	Спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	Семестр	
Загальна кількість годин – 180		1-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: 6 аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Ступінь: магістра	36 год.	
		Практичні, семінарські	
		44 год.	
		Лабораторні	
		30	-
		Самостійна робота	
		70 год.	
		Вид контролю: екзамен	

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 110 год. – аудиторні заняття, 70 год. – самостійна робота (60%/40%).

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проект	Спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	Семестр	
Загальна кількість годин – 180		1-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: 6 аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Ступінь: магістра	6 год.	
		Практичні, семінарські	
		8 год.	
		Лабораторні	
			-
		Самостійна робота	
		166 год.	
Вид контролю: екзамен			

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 14 год. – аудиторні заняття, 166 год. – самостійна робота (9%/91%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу: розширити та поглибити знання студентів-магістрів із актуальних питань української лінгводидактики на сучасному етапі.

Завдання курсу:

- підготувати майбутніх викладачів мовознавчих дисциплін до педагогічної діяльності в умовах адаптації вищої освіти в Україні до Європейської системи;
- опанувати зміст мовної освіти у вищих навчальних закладах;
- засвоїти наукові основи створення навчальних та робочих планів, програм та методичних посібників;
- формувати вміння планувати навчально-виховний процес у вищих закладах освіти, створювати програмно-методичне забезпечення мовознавчих курсів;
- формувати вміння організовувати та проводити лекційні, практичні заняття з мовознавчих дисциплін; розвивати вміння майбутніх викладачів організовувати самостійну роботу студентів;
- формувати вміння правильно контролювати та оцінювати знання, вміння та навички студентів.

Передумови для вивчення дисципліни: курс тісно пов'язаний із теоретичними проблемами лінгвофілософії, педагогіки (дидактика) та психології, використанням ІКТ, а також із лінгвістичними дисциплінами, які студент засвоїв протягом здобуття освітньо-професійного рівня «бакалавр».

Навчальна дисципліна складається з 6-ти кредитів.

Результати навчання:

- уміти оперувати основними поняттями й термінами методики навчання фахових дисциплін у вищих навчальних закладах;
- студіювати основні психолого-педагогічні критерії використання комп'ютерної техніки в освітньому процесі;
- пізнавати систему закладів освіти та основи управління ними;
- розглядати основи організації науково-дослідницької роботи у сфері освіти;
- мотивувати навички створення навчально-методичних матеріалів для проведення навчальних занять в установах вищої освіти.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні: володіє розвиненою культурою мислення, умінням ясно й логічно висловлювати свої думки; володіє знаннями з основних напрямків, закономірностей, змісту і форм наукової діяльності, методів планування, організації та керування науковою творчістю, роботою наукових колективів; володіє мовою як пізнавальним знаряддям кодування та трансформації знань; володіє всіма видами мовленнєвої діяльності (говоріння, читання, письмо, аудіювання) на базі достатнього обсягу знань з фонетики, граматики, лексики, орфографії, пунктуації та лінгвокраїнознавства; має сформовані вміння та навички здійснювати мовленнєву діяльність, зумовлену комунікативною метою; має навички створення словникових статей; розвиває навички самостійного опанування нових знань; уміє працювати з довідковою літературою, різнотипними словниками, електронними базами даних, системами інформаційного пошуку.

II. Фахові: орієнтується в актуальних проблемах сучасної лінгводидактики; здійснює лекційно-практичну й семінарську роботу з мови у вищій та спеціальних навчальних закладах на відповідному кваліфікаційному рівні; знає та використовує нові технології навчання мови; сучасні методи організації навчання мови у вузі та спеціальних навчальних закладах філологічного профілю.

Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Методика навчання фахових дисциплін у вищих та спеціальних навчальних закладах (мова) як навчальна дисципліна.

Тема 1. Лінгвофілософські основи підготовки студента-словесника. Українська мова як мова навчання та дисципліна і вищих та спеціальних навчальних закладах. Цикл лінгвістичних дисциплін (професійно зорієнтованих та за вибором ЗВО/студента). Професійна українськомовна компетентність як результат фахової підготовки студентів філологічних факультетів у системі вищої освіти. Формування мовної особистості сучасного студента.

Тема 2. Нормативно-правова база підготовки майбутніх учителів української мови. Освітньо-професійна програма. Методика побудови навчальних та робочих планів і програм. Навчально-методичний комплекс лінгвістичних дисциплін.

Кредит 2. Лінгводидактична система викладання лінгвістичних дисциплін.

Тема 3. Підходи до навчання мови в системі засвоєння лінгвістичних дисциплін. Загальнодидактичні й лінгводидактичні підходи до навчання мови (компетентнісний, когнітивно-комунікативний, текстоцентричний, функційно-стилістичний, системно-інтеграційний).

Тема 4. Закономірності, принципи навчання української мови у вищих та спеціальних навчальних закладах. Закономірності навчання у процесі засвоєння мовознавчих дисциплін. Система загальнодидактичних і власне методичних принципів навчання дисциплін мовознавчого циклу.

Кредит 3. Методи, прийоми та засоби вивчення дисциплін лінгвістичного циклу.

Тема 5. Методи, прийоми та засоби вивчення дисциплін лінгвістичного циклу. Метод як спосіб узаємоузгодженої співпраці викладача й студента з вивчення мовознавчих дисциплін у сучасному інноваційно-інформаційному освітньому просторі. Загальнодидактичні, лінгводидактичні й специфічні методи навчання. Інноваційні методи навчання. Прийоми навчання як компонент методу, спрямований на виконання певного дидактичного завдання. Засоби навчання. Ефективність застосування інформаційно-комунікаційного комплексу.

Кредит 4. Технологія навчання. Аудиторні форми навчання.

Тема 6. Традиційні й інноваційні форми організації навчання. Форма навчання як взаємозлагоджена, гармонійна, цілісна й упорядкована система дій викладача і студента, що ґрунтується на лінгводидактичних засадах, психологічних і психолінгвістичних чинниках. Система аудиторних занять: лекція як систематизований і логічний виклад навчального матеріалу, види лекцій, методика проведення їх; структура семінарського заняття та методика його підготовки й проведення; практичні заняття як шлях перевірки сформованості вмінь і навичок практичного застосування їх; лабораторне заняття – основа експериментальної роботи студента.

Кредит 5. Технологія навчання. Позааудиторні форми навчання

Тема 7. Позааудиторні заняття. Організація самостійної роботи студентів. СРС – шлях проектування самоосвіти студента. Класифікації самостійної роботи в педагогіці й лінгводидактиці. Види СРС та шляхи упровадження їх. Метод портфоліо в системі СРС.

Тема 8. Дистанційне навчання. Змішане навчання – поєднання технологій навчання за допомогою гнучкого підходу до освіти. Дистанційне навчання як цілеспрямований процес інтерактивної (ділової), асинхронної й синхронної взаємодії викладача й студентів. Моделі дистанційного навчання. Інформаційно-освітні ресурси дистанційного навчання. Інтернет-засоби й навчальні засоби в системі дистанційного навчання.

Тема 9. Практична підготовка студентів. Роль практичної підготовки в системі позааудиторних форм навчання у ЗВО. Методика проведення діалектологічної та соціолінгвістичної практик. Навчальна та виробнича практики. Компоненти виробничої практики

Кредит 6. Навчальна, навчально-дослідницька, науково-дослідницька робота майбутнього філолога.

Тема 10. Навчальна, навчально-дослідницька, науково-дослідницька робота майбутнього філолога. НДДС як це інтелектуальна праця, спрямована на набуття знань, умінь і навичок. Класифікація дослідницьких умінь студента. Компетентність студента в НДДС. Складники науково-комунікативної компетентності. Види НДДС: навчально-дослідницька робота, науково-дослідницька робота, науково-організаційні заходи.

3. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усь о-го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Методика навчання фахових дисциплін у вищих та спеціальних навчальних закладах (мова) як навчальна дисципліна						
Тема 1. Лінгвофілософські основи підготовки студента-словесника. Українська мова як мова навчання та дисципліна і вищих та спеціальних навчальних закладах. Цикл лінгвістичних дисциплін (професійно зорієнтованих та за вибором ЗВО/студента). Професійна українськомовна компетентність як результат фахової підготовки студентів філологічних факультетів у системі вищої освіти. Формування мовної особистості сучасного студента.	14	4	6			4
Тема 2. Нормативно-правова база підготовки майбутніх учителів української мови. Освітньо-професійна програма. Методика побудови навчальних та робочих планів і програм. Навчально-методичний комплекс лінгвістичних дисциплін.	16	2	4	4		6
Усього:	30	6	10	4		10
Кредит 2. Лінгводидактична система викладання лінгвістичних дисциплін						
Тема 3. Підходи до навчання мови в системі засвоєння лінгвістичних дисциплін. Загальнодидактичні й лінгводидактичні підходи до навчання мови (компетентнісний, когнітивно-комунікативний, текстоцентричний, функційно-стилістичний, системно-інтеграційний).	20	4	6	4		6
Тема 4. Закономірності, принципи навчання української мови у вищих та спеціальних навчальних закладах. Закономірності навчання у процесі засвоєння мовознавчих дисциплін. Система загальнодидактичних і власне методичних принципів навчання дисциплін мовознавчого циклу.	10	4	2	2		2

Усього:	30	8	8	6		8
Кредит 3. Методи, прийоми та засоби вивчення дисциплін лінгвістичного циклу						
Тема 5. Методи, прийоми та засоби вивчення дисциплін лінгвістичного циклу. Метод як спосіб узаємоузгодженої співпраці викладача й студента з вивчення мовознавчих дисциплін у сучасному інноваційно-інформаційному освітньому просторі. Загальнодидактичні, лінгводидактичні й специфічні методи навчання. Інноваційні методи навчання. Прийоми навчання як компонент методу, спрямований на виконання певного дидактичного завдання. Засоби навчання. Ефективність застосування інформаційно-комунікаційного комплексу.	30	8	8	8		6
Усього:	30	8	8	8		6
Кредит 4. Технологія навчання. Аудиторні форми навчання						
Тема 6. Традиційні й інноваційні форми організації навчання. Форма навчання як взаємозагладжена, гармонійна, цілісна й упорядкована система дій викладача і студента, що ґрунтується на лінгводидактичних засадах, психологічних і психолінгвістичних чинниках. Система аудиторних занять: лекція як систематизований і логічний виклад навчального матеріалу, види лекцій, методика проведення їх; структура семінарського заняття та методика його підготовки й проведення; практичні заняття як шлях перевірки сформованості вмінь і навичок практичного застосування їх; лабораторне заняття – основа експериментальної роботи студента.	30	4	6	2		18
Усього:	30	4	6	2		18
Кредит 5. Технологія навчання. Позааудиторні форми навчання						
Тема 7. Позааудиторні заняття. Організація самостійної роботи студентів. СРС – шлях проектування самоосвіти студента. Класифікації самостійної роботи в педагогіці й лінгводидактиці. Види СРС та шляхи упровадження їх. Метод портфоліо в системі СРС.	10	2	2	2		4
Тема 8. Дистанційне навчання. Змішане навчання – поєднання технологій навчання за допомогою гнучкого підходу до освіти. Дистанційне навчання як цілеспрямований процес інтерактивної (ділової), асинхронної й синхронної взаємодії викладача й студентів. Моделі дистанційного навчання. Інформаційно-освітні ресурси дистанційного навчання. Інтернет-засоби й навчальні засоби в системі	10	2	2	2		4

дистанційного навчання.						
Тема 9. Практична підготовка студентів. Роль практичної підготовки в системі позааудиторних форм навчання у ЗВО. Методика проведення діалектологічної та соціолінгвістичної практик. Навчальна та виробнича практики. Компоненти виробничої практики	10	2	2	2		4
Усього:		6	6	6		12
Кредит 6. Навчальна, навчально-дослідницька, науково-дослідницька робота майбутнього філолога						
Тема 10. Навчальна, навчально-дослідницька, науково-дослідницька робота майбутнього філолога. НДДС як це інтелектуальна праця, спрямована на набуття знань, умінь і навичок. Класифікація дослідницьких умінь студента. Компетентність студента в НДДС. Складники науково-комунікативної компетентності. Види НДДС: навчально-дослідницька робота, науково-дослідницька робота, науково-організаційні заходи.	30	4	6	4		16
Усього:	30	4	6	4		16
Усього годин:	180	36	44	30		70

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усь о-го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Методика навчання фахових дисциплін у вищих та спеціальних навчальних закладах (мова) як навчальна дисципліна						
Тема 1. Лінгвофілософські основи підготовки студента-словесника. Українська мова як мова навчання та дисципліна і вищих та спеціальних навчальних закладах. Цикл лінгвістичних дисциплін (професійно зорієнтованих та за вибором ЗВО/студента). Професійна українськомовна компетентність як результат фахової підготовки студентів філологічних факультетів у системі вищої освіти. Формування мовної особистості сучасного студента.	10					10
Тема 2. Нормативно-правова база підготовки майбутніх учителів української мови. Освітньо-професійна програма. Методика побудови навчальних та робочих планів і програм. Навчально-методичний комплекс лінгвістичних дисциплін.	20	2	2			16

Тема 7. Позааудиторні заняття. Організація самостійної роботи студентів. СРС – шлях проектування самоосвіти студента. Класифікації самостійної роботи в педагогіці й лінгводидактиці. Види СРС та шляхи упровадження їх. Метод портфоліо в системі СРС.	10					10
Тема 8. Дистанційне навчання. Змішане навчання – поєднання технологій навчання за допомогою гнучкого підходу до освіти. Дистанційне навчання як цілеспрямований процес інтерактивної (ділової), асинхронної й синхронної взаємодії викладача й студентів. Моделі дистанційного навчання. Інформаційно-освітні ресурси дистанційного навчання. Інтернет-засоби й навчальні засоби в системі дистанційного навчання.	10					10
Тема 9. Практична підготовка студентів. Роль практичної підготовки в системі позааудиторних форм навчання у ЗВО. Методика проведення діалектологічної та соціолінгвістичної практик. Навчальна та виробнича практики. Компоненти виробничої практики	10					10
Усього:	30					30
Кредит 6. Навчальна, навчально-дослідницька, науково-дослідницька робота майбутнього філолога						
Тема 10. Навчальна, навчально-дослідницька, науково-дослідницька робота майбутнього філолога. НДДС як це інтелектуальна праця, спрямована на набуття знань, умінь і навичок. Класифікація дослідницьких умінь студента. Компетентність студента в НДДС. Складники науково-комунікативної компетентності. Види НДДС: навчально-дослідницька робота, науково-дослідницька робота, науково-організаційні заходи.	30					30
Усього:	30					30
Усього годин:	180	6	8			166

4. Теми лекційних занять

Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
<i>Кредит 1</i>		
1.	Тема 1. Методика навчання фахових дисциплін у вищих та спеціальних навчальних закладах (мова) як навчальна дисципліна.	4
2.	Тема 2. Нормативно-правова база підготовки майбутніх учителів української мови.	2
<i>Кредит 2</i>		

3.	Тема 3. Лінгводидактична система викладання лінгвістичних дисциплін.	4
4.	Тема 4. Закономірності, принципи навчання української мови у вищих та спеціальних навчальних закладах. Закономірності навчання у процесі засвоєння мовознавчих дисциплін. Система загальнодидактичних і власне методичних принципів навчання дисциплін мовознавчого циклу.	4
<i>Кредит 3</i>		
5.	Тема 5. Методи, прийоми та засоби вивчення дисциплін лінгвістичного циклу.	8
<i>Кредит 4</i>		
6.	Тема 6. Аудиторні форми навчання. Традиційні й інноваційні форми організації навчання.	4
<i>Кредит 5</i>		
7.	Тема 7. Технологія навчання. Позааудиторні форми навчання. Позааудиторні заняття.	2
8.	Тема 8. Дистанційне навчання. Змішане навчання – поєднання технологій навчання за допомогою гнучкого підходу до освіти.	2
9.	Тема 9. Практична підготовка студентів.	2
<i>Кредит 6</i>		
10.	Тема 10. Навчальна, навчально-дослідницька, науково-дослідницька робота майбутнього філолога.	4
Всього:		36

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кіль- кість год.
<i>Кредит 1</i>		
1.	Тема 2. Нормативно-правова база підготовки майбутніх учителів української мови.	2
<i>Кредит 2</i>		
2.	Тема 3. Лінгводидактична система викладання лінгвістичних дисциплін.	2
<i>Кредит 3</i>		
3.	Тема 5. Методи, прийоми та засоби вивчення дисциплін лінгвістичного циклу.	2
Всього:		6

5. Теми практичних занять

Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кіль- кість год.
<i>Кредит 1</i>		
1.	Тема 1. Методика навчання фахових дисциплін у вищих та спеціальних навчальних закладах (мова) як навчальна дисципліна.	6
2.	Тема 2. Нормативно-правова база підготовки майбутніх учителів української мови.	4
<i>Кредит 2</i>		
3.	Тема 3. Підходи до навчання мови в системі засвоєння лінгвістичних дисциплін.	6
4.	Тема 4. Закономірності, принципи навчання української мови у вищих та спеціальних навчальних закладах.	2
<i>Кредит 3</i>		
5.	Тема 5. Методи, прийоми та засоби вивчення дисциплін лінгвістичного	8

	циклу.	
<i>Кредит 4</i>		
6.	Тема 6. Аудиторні форми навчання. Традиційні й інноваційні форми організації навчання.	6
<i>Кредит 5</i>		
7.	Тема 7. Технологія навчання. Позааудиторні форми навчання.	2
8.	Тема 8. Дистанційне навчання. Змішане навчання – поєднання технологій навчання за допомогою гнучкого підходу до освіти.	2
9.	Тема 9. Практична підготовка студентів.	2
<i>Кредит 6</i>		
10.	Тема 10. Навчальна, навчально-дослідницька, науково-дослідницька робота майбутнього філолога.	6
Всього:		44

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кіль- кість год.
<i>Кредит 1</i>		
1.	Тема 2. Нормативно-правова база підготовки майбутніх учителів української мови.	2
<i>Кредит 2</i>		
2.	Тема 3. Лінгводидактична система викладання лінгвістичних дисциплін.	2
<i>Кредит 3</i>		
3.	Тема 5. Методи, прийоми та засоби вивчення дисциплін лінгвістичного циклу.	2
<i>Кредит 4</i>		
4.	Тема 6. Технологія навчання. Аудиторні форми навчання. Традиційні й інноваційні форми організації навчання.	2
Всього:		8

6. Лабораторні заняття **Денна форма навчання**

№ п/п	Назва теми	Кіль- кість год.
<i>Кредит 1</i>		
1.	Тема 2. Нормативно-правова база підготовки майбутніх учителів української мови. Освітньо-професійна програма. Методика побудови навчальних та робочих планів і програм. Навчально-методичний комплекс лінгвістичних дисциплін.	4
<i>Кредит 2</i>		
2.	Тема 3. Підходи до навчання мови в системі засвоєння лінгвістичних дисциплін.	4
3.	Тема 4. Закономірності, принципи навчання української мови у вищих та спеціальних навчальних закладах.	2
<i>Кредит 3</i>		
4.	Тема 5. Методи, прийоми та засоби вивчення дисциплін лінгвістичного циклу.	8
<i>Кредит 4</i>		
5.	Тема 6. Технологія навчання. Аудиторні форми навчання.	2
<i>Кредит 5</i>		

6.	Тема 7. Технологія навчання. Позааудиторні форми навчання.	2
7.	Тема 8. Дистанційне навчання. Змішане навчання – поєднання технологій навчання за допомогою гнучкого підходу до освіти.	2
8.	Тема 9. Практична підготовка студентів.	2
<i>Кредит 6</i>		
9.	Тема 10. Навчальна, навчально-дослідницька, науково-дослідницька робота майбутнього філолога.	4
Всього:		30

7. Самостійна робота
Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
<i>Кредит 1</i>		
1.	Тема 1. Методика навчання фахових дисциплін у вищих та спеціальних навчальних закладах (мова) як навчальна дисципліна.	4
2.	Тема 2. Нормативно-правова база підготовки майбутніх учителів української мови. Освітньо-професійна програма. Методика побудови навчальних та робочих планів і програм. Навчально-методичний комплекс лінгвістичних дисциплін.	6
<i>Кредит 2</i>		
3.	Тема 3. Лінгводидактична система викладання лінгвістичних дисциплін. Підходи до навчання мови в системі засвоєння лінгвістичних дисциплін. Загальнодидактичні й лінгводидактичні підходи до навчання мови (компетентнісний, когнітивно-комунікативний, текстоцентричний, функційно-стилістичний, системно-інтеграційний).	6
4.	Тема 4. Закономірності, принципи навчання української мови у вищих та спеціальних навчальних закладах. Закономірності навчання у процесі засвоєння мовознавчих дисциплін. Система загальнодидактичних і власне методичних принципів навчання дисциплін мовознавчого циклу.	2
<i>Кредит 3</i>		
5.	Тема 5. Методи, прийоми та засоби вивчення дисциплін лінгвістичного циклу. Методи, прийоми та засоби вивчення дисциплін лінгвістичного циклу. Метод як спосіб узаємоузгодженої співпраці викладача й студента з вивчення мовознавчих дисциплін у сучасному інноваційно-інформаційному освітньому просторі. Загальнодидактичні, лінгводидактичні й специфічні методи навчання. Інноваційні методи навчання. Прийоми навчання як компонент методу, спрямований на виконання певного дидактичного завдання. Засоби навчання. Ефективність застосування інформаційно-комунікаційного комплексу.	6
<i>Кредит 4</i>		
6.	Тема 6. Технологія навчання. Аудиторні форми навчання. Традиційні й інноваційні форми організації навчання. Форма навчання як взаємозагальнодидактична, гармонійна, цілісна й упорядкована система дій викладача і студента, що ґрунтується на лінгводидактичних засадах, психологічних і психолінгвістичних чинниках. Система аудиторних занять: лекція як систематизований і логічний виклад навчального матеріалу, види лекцій, методика проведення їх; структура семінарського заняття та методика його підготовки й проведення; практичні заняття як шлях перевірки сформованості вмінь і навичок практичного застосування їх; лабораторне заняття – основа експериментальної роботи студента.	18

<i>Кредит 5</i>		
7.	Тема 7. Технологія навчання. Позааудиторні форми навчання. Позааудиторні заняття. Організація самостійної роботи студентів. СРС – шлях проектування самоосвіти студента. Класифікації самостійної роботи в педагогіці й лінгводидактиці. Види СРС та шляхи упровадження їх. Метод портфоліо в системі СРС.	4
8.	Тема 8. Дистанційне навчання. Змішане навчання – поєднання технологій навчання за допомогою гнучкого підходу до освіти. Дистанційне навчання як цілеспрямований процес інтерактивної (ділової), асинхронної й синхронної взаємодії викладача й студентів. Моделі дистанційного навчання. Інформаційно-освітні ресурси дистанційного навчання. Інтернет-засоби й навчальні засоби в системі дистанційного навчання	4
9.	Тема 9. Практична підготовка студентів. Роль практичної підготовки в системі позааудиторних форм навчання у ЗВО. Методика проведення діалектологічної та соціолінгвістичної практик. Навчальна та виробнича практики. Компоненти виробничої практики	4
<i>Кредит 6</i>		
10.	Тема 10. Навчальна, навчально-дослідницька, науково-дослідницька робота майбутнього філолога. Навчальна, навчально-дослідницька, науково-дослідницька робота майбутнього філолога. НДДС як це інтелектуальна праця, спрямована на набуття знань, умінь і навичок. Класифікація дослідницьких умінь студента. Компетентність студента в НДДС. Складники науково-комунікативної компетентності. Види НДДС: навчально-дослідницька робота, науково-дослідницька робота, науково-організаційні заходи.	16
Всього:		70

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
<i>Кредит 1</i>		
1.	Тема 1. Методика навчання фахових дисциплін у вищих та спеціальних навчальних закладах (мова) як навчальна дисципліна. Лінгвофілософські основи підготовки студента-словесника. Українська мова як мова навчання та дисципліна і вищих та спеціальних навчальних закладах. Цикл лінгвістичних дисциплін (професійно зорієнтованих та за вибором ЗВО/студента). Професійна українськомовна компетентність як результат фахової підготовки студентів філологічних факультетів у системі вищої освіти. Формування мовної особистості сучасного студента	10
2.	Тема 2. Нормативно-правова база підготовки майбутніх учителів української мови. Освітньо-професійна програма. Методика побудови навчальних та робочих планів і програм. Навчально-методичний комплекс лінгвістичних дисциплін.	16
<i>Кредит 2</i>		
3.	Тема 3. Лінгводидактична система викладання лінгвістичних дисциплін. Підходи до навчання мови в системі засвоєння лінгвістичних дисциплін. Загальнодидактичні й лінгводидактичні підходи до навчання мови (компетентнісний, когнітивно-комунікативний, текстоцентричний, функційно-стилістичний, системно-інтеграційний).	6
4.	Тема 4. Закономірності, принципи навчання української мови у вищих та спеціальних навчальних закладах. Закономірності навчання у процесі засвоєння мовознавчих дисциплін. Система загальнодидактичних і власне	20

	методичних принципів навчання дисциплін мовознавчого циклу.	
<i>Кредит 3</i>		
5.	Тема 5. Методи, прийоми та засоби вивчення дисциплін лінгвістичного циклу. Методи, прийоми та засоби вивчення дисциплін лінгвістичного циклу. Метод як спосіб узаємоузгодженої співпраці викладача й студента з вивчення мовознавчих дисциплін у сучасному інноваційно-інформаційному освітньому просторі. Загальнодидактичні, лінгводидактичні й специфічні методи навчання. Інноваційні методи навчання. Прийоми навчання як компонент методу, спрямований на виконання певного дидактичного завдання. Засоби навчання. Ефективність застосування інформаційно-комунікаційного комплексу.	26
<i>Кредит 4</i>		
6.	Тема 6. Технологія навчання. Аудиторні форми навчання. Традиційні й інноваційні форми організації навчання. Форма навчання як взаємозлагоджена, гармонійна, цілісна й упорядкована система дій викладача і студента, що ґрунтується на лінгводидактичних засадах, психологічних і психолінгвістичних чинниках. Система аудиторних занять: лекція як систематизований і логічний виклад навчального матеріалу, види лекцій, методика проведення їх; структура семінарського заняття та методика його підготовки й проведення; практичні заняття як шлях перевірки сформованості вмінь і навичок практичного застосування їх; лабораторне заняття – основа експериментальної роботи студента.	28
<i>Кредит 5</i>		
7.	Тема 7. Технологія навчання. Позааудиторні форми навчання. Позааудиторні заняття. Організація самостійної роботи студентів. СРС – шлях проектування самоосвіти студента. Класифікації самостійної роботи в педагогіці й лінгводидактиці. Види СРС та шляхи упровадження їх. Метод портфоліо в системі СРС.	10
8.	Тема 8. Дистанційне навчання. Змішане навчання – поєднання технологій навчання за допомогою гнучкого підходу до освіти. Дистанційне навчання як цілеспрямований процес інтерактивної (ділової), асинхронної й синхронної взаємодії викладача й студентів. Моделі дистанційного навчання. Інформаційно-освітні ресурси дистанційного навчання. Інтернет-засоби й навчальні засоби в системі дистанційного навчання	10
9.	Тема 9. Практична підготовка студентів. Роль практичної підготовки в системі позааудиторних форм навчання у ЗВО. Методика проведення діалектологічної та соціолінгвістичної практик. Навчальна та виробнича практики. Компоненти виробничої практики	10
<i>Кредит 6</i>		
10.	Навчальна, навчально-дослідницька, науково-дослідницька робота майбутнього філолога. Навчальна, навчально-дослідницька, науково-дослідницька робота майбутнього філолога. НДДС як це інтелектуальна праця, спрямована на набуття знань, умінь і навичок. Класифікація дослідницьких умінь студента. Компетентність студента в НДДС. Складники науково-комунікативної компетентності. Види НДДС: навчально-дослідницька робота, науково-дослідницька робота, науково-організаційні заходи.	30
Всього:		166

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

1. Розробка і проведення лекції для студентів I-III курсів із інформаційно-комунікаційним супроводом.

2. Моделювання практичних та лабораторних занять із методики навчання української мови.
3. Підготовка та публікація статті для участі в студентській науковій конференції. Виголошення наукових доповідей.
4. Створення індивідуального проекту.

8. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, іспит) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється відмінно за умови, якщо відповідь повна, вичерпна, насичена термінологією з курсу; визначається точністю, послідовністю і логічністю; відповідає мовним нормам. У ході відповіді студент розкриває питання, передбачені для самостійного опрацювання, наводить приклади на підтвердження теоретичного матеріалу..

Студенту виставляється дуже добре, якщо відповідь повна, вичерпна, насичена термінологією з курсу; визначається точністю, послідовністю і логічністю; відповідає мовним нормам. У ході відповіді студент розкриває питання, передбачені для самостійного опрацювання, наводить приклади на підтвердження теоретичного матеріалу. У ході відповіді наявні незначні мовленнєві огріхи.

Студенту виставляється добре, відповідь змістовна, однак неповна, репліки недостатньо вдалі, оскільки не враховують належним чином використання термінологічної лексики; порушується послідовність і логічність викладу думок; надається перевага невербальній комунікації; трапляються суттєві мовленнєві огріхи..

Студенту виставляється достатньо, якщо відповідь змістовна, однак неповна, репліки недостатньо вдалі, оскільки не враховують належним чином використання термінологічної лексики; порушується послідовність і логічність викладу думок; надається перевага невербальній комунікації; трапляються суттєві мовленнєві огріхи.

Студенту виставляється задовільно, якщо він бере участь в обговоренні теоретичних питань практичного заняття, проте, відповіді є недостатніми за обсягом (до 5-6 реплік), елементарними за змістом, зі значною кількістю помилок різного роду.

Кількість балів у кінці **семестру** повинна складати від 300 до 600 балів (за 6 кредитів), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний **розподіл балів, які отримують студенти** за 6 крд.

Поточне оцінювання та самостійна робота										КР	Накопичувальні бали/сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	100	600/100
25	25	25	25	50	50	20	20	10	50		

***Примітка.** Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

9. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

10. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, спостереження над усним мовленням, спостереження над мовним матеріалом, порівняльний аналіз, виразне читання текстів; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.).

11. Рекомендована література

Базова

1. Дороз В. Д. Методика викладання української мови у вищій школі: навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2008. 176 с.
2. Нікітіна А. В. Українська лінгвометодика для магістрантів: навчально-методичний посібник. Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2015. 375 с.
3. Омельчук С. сучасна українська лінгводидактика: норми в термінології і мовна практика фахівців: монографія. К: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 356 с.
4. Пентиліук М. І., Гайдаєнко І. В., Окуневич Т. Г. та ін. Навчально- й науково-дослідна робота студентів-філологів (реферат, курсова, випускна робота з української мови та методики її навчання): навч.-метод. посіб. для студентів. К.: Ленвіт, 2010. 120 с.
5. Підготовка вчителя-філолога у педагогічному вищому навчальному закладі: монографія / за ред. В. Мельничайка, Л. Струганець. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2017. 420 с.
6. Практикум з методики навчання мовознавчих дисциплін у вищій школі: навч. посібник / за ред. О. Горошкіної та С. Карамана. 2015. 250 с.
7. Рускуліс Л. Методична система формування лінгвістичної компетентності майбутніх учителів української мови у процесі вивчення мовознавчих дисциплін: монографія / за заг. ред. М. Пентиліук. Миколаїв: ФОП Швець В. М., 2018. 420 с.
8. Словник-довідник з української лінгводидакти : навч. посіб. / Кол. авторів за ред. М. І. Пентиліук. К.: Ленвіт, 2015. 320 с.

Допоміжна

1. Бакум З. П. Модернізація методів навчання української мови. *Складні питання вузівського курсу української мови*: зб. наук. праць. Кривий Ріг, 2002. С. 6–10
2. Бакум З. Проектні технології в підготовці вчителів-словесників. *Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету. Філологічні студії*. Кривий Ріг, 2015. Вип. 13. С. 412–419.
3. Бацуровська І. В. Освітньо-наукова підготовка магістрів в умовах масових відкритих дистанційних курсів: монографія. Херсон: Грінь Д. С., 2016. 514 с.
4. Бех І. Д. Теоретико-прикладний сенс компетентнісного підходу в педагогіці. *Педагогіка і психологія*. 2009. № 2 (63). С.26–31.

5. Биков В. Ю., Гуржій А. М. Сучасні інноваційні ІКТ-інструменти розвитку систем відкритої освіти. Педагогічна і психологічна науки в Україні: зб. наук. праць у 5 т. К.: Педагогічна думка, 2012. Т. 4: Професійна освіта і освіта дорослих. 512 с.
6. Білоусенко П. І., Явір В. В. Проблемно-ситуативні завдання на уроках української мови: посібник для вчителя. К.: Освіта, 1992. 128 с.
7. Біляєв О. М. Лінгводидактика рідної мови: навч. –метод. посіб. К.: Генеза, 2005. 180 с.
8. Біскул В. С. Принципи та технології компетентнісного підходу до формування професійної кар'єрної студентської молоді. *Sociology*. 2016. № 5 (133). С. 61–67.
9. Бондар Л. А. Педагогічні умови організації самостійної роботи студентів-філологів у вищих навчальних закладах. URL: <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN21/13blavnz.pdf> (дата звернення: 22.06.2018).
10. Василенко Н. В. Компетентнісний підхід в освіті: реалізація теорії та практики. Х.: Вид. група «Основа», 2017. 128 с.
11. Вовк О. І. Комунікативно-когнітивна компетентність майбутніх філологів: нова парадигма сучасної освіти. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю. А., 2013. 500 с.
12. Голуб Н. Метод проектів у навчанні української мови. *Українська мова і література в школі*. 2013. № 8. С. 15–19.
13. Голуб Н. Б. Риторика у вищій школі: монографія. Черкаси: Брама-Україна, 2008. 400 с.
14. Голуб Н. Б. Самостійна робота студентів з риторики: навчально-методичний посібник. Черкаси: БрамаУкраїна, 2008. 232 с.
15. Горошкіна О. Оптимізація самостійної роботи студентів-філологів у процесі вивчення мовознавчих та лінгводидактичних дисциплін. *Українська мова і література в школах України*. 2016. № 10. С. 5.
16. Горошкіна О. М. Лекція як форма навчання методики української мови. *Теория и технология обучения филологических дисциплинам в вузе и школе*: коллективная монография / [под ред. М. И. Лапенко, И. Н. Авдеевой]. Белгород-Севастополь-Харьков: ООО «Щедрая усадьба плюс», 2013. С. 223–240.
17. Греб М. М. Використання дидактичного потенціалу проблемного підходу в процесі вивчення лексикології української мови у вищій школі. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, 2016. IV (44), Issue: 92. С. 21–25.
18. Державна програма «Вчитель». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/>
19. Донченко Т. Власне методичні принципи навчання української мови. *Українська мова і література в школі*. 2004. № 2. С. 2–4.
20. Донченко Т. Інтеграція системно-описового, функціонально-стилістичного і комунікативно-діяльнісного підходів до вивчення української мови. *Українська мова і література в школі*. 2005. № 2. С. 5–11.
21. Дороз В. Ф. Методика викладання української мови у вищій школі: навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2008. 176 с.
22. Дроздова І. П. Університетська освіта: навч. посібник. Харків, 2013. 212 с.
23. Дружененко Р. Дидактичні основи комунікативно-прагматичної компетентності майбутнього вчителя української мови і літератури. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки*: зб. наук. праць. Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2016. № 3 (54), вересень. С. 205–211.
24. Дружененко Р. С. Особливості роботи студентів-філологів над лінгвістичним аналізом етнотексту: семантичний і прагматичний аспекти. *Педагогічний процес: теорія і практика*, 2013. С. 44–51.
25. Дубасенюк О. А. Професійна підготовка майбутніх педагогів у контексті інтегративного підходу. *«Інтеграція системи безперервної освіти України в європейський освітній простір: стан, проблеми, перспективи»*: матер.

- Міжнародної науково-практичної конференції Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2009. Вип. 468. Педагогіка і психологія. С. 143–153.
26. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. К.: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
 27. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення викладання, оцінювання / наук. ред. укр. вид. С. Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003. 273 с.
 28. Закон України «Про вищу освіту» URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/>
 29. Закон України «Про освіту» URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/>
 30. Захлюпана Н. М., Кочан І. М. Словник-довідник з методики викладання української мови. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2002. 250 с.
 31. Зимняя И. А. Ключевые компетентности как результативно-целевая основа компетентного подхода в образовании. Авторская версия. М.: Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2004. 42 с.
 32. Златів Л. М. Комп'ютерна лінгводидактика у викладанні мовознавчих дисциплін для студентів-філологів. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія : Психологія і педагогіка. 2014. Вип. 29. С. 116-120.
 33. Златів Л. М. Організація самостійної роботи студентів-філологів на заняттях із мовознавчих дисциплін в умовах кредитно-трансферної системи навчання. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія: Філологічна. 2012. Вип. 31. С. 171–174.
 34. Зязюн І. А. Філософія поступу і прогнозу освітньої системи. Педагогічна майстерність: проблеми, пошуки, перспективи: монографія. К.; Глухів: РВВ ГДПУ, 2005. С. 8–10.
 35. Зязюн І. Філософія педагогічної якості в системі неперервної освіти. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/853/1/05ziasno.pdf> (дата звернення 22.06.2018).
 36. Караман С. Сучасні підходи до лінгводидактичної підготовки майбутнього вчителя-словесника. URL: <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/2296/1/>
 37. Караман С. Упровадження педагогічних інновацій у теорію і практику професійної підготовки вчителя-словесника. URL: <http://publications.lnu>.
 38. Князян М. О. Самостійно-дослідницька робота як засіб підготовки студентів до розв'язання проблемних ситуацій у професійній діяльності. URL: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:jXzSW3-VVpgJ:www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe (дата звернення: 22.06.2018).
 39. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи; Бібліотека з освітньої політики / під заг. ред. О. В. Овчарук. К.: «К.І.С.», 2004. 112 с.
 40. Копусь О. А. Теоретичні засади формування фахової лінгводидактичної компетентності майбутніх магістрів-філологів у вищому навчальному закладі: монографія. Одеса: Видавництво ТОВ Лерадрук, 2012. 429 с.
 41. Копусь О. Організація науково-дослідницької діяльності студентів у професійній підготовці майбутніх учителів української мови і літератури. *Українська мова і література в школах України*. 2015. № 3. С. 10–12.
 42. Корицька Г., Подлесна І. Реалізація проблемно-пошукової, дослідницької діяльності учнів засобами веб-квест технології. *Українська мова і література в школах України*. 2016. № 11. С. 3–7.
 43. Кришук В. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури: компетентнісний підхід. URL: <http://scienceandeducation.pdpu>.
 44. Кулик О. Пріоритетність текстоцентричного підходу до навчання української мови в загальноосвітній школі. Теоретична і дидактична філологія. Переяслав-Хмельницький: ФОП О. М. Лукашевич, 2013. Випуск 15. С. 38–48
 45. Кухаренко В. М. Системний підхід до змішаного навчання. Інформаційні технології в освіті. 2015. № 24. С. 53–67.

46. Кучеренко І. А., Мамчур Л. І. Українська мова: шляхи розвитку професійної мовнокомунікативної компетентності: навч. посіб. для студ. Умань: Софія, 2010. 139 с.
47. Кучерук О. Методи навчання в системі понять сучасної лінгводидактика. *Українська мова і література в школі*. 2013. № 3. С. 10–14.
48. Лузан Л. Характеристика та особливості професійної компетентності вчителів-словесників. *Українська мова і література в школі*. 2014. № 8. С. 54–57.
49. Лукач С. П. Бесіди на уроках мови: посібник для вчителя. К.: Рад. шк., 1990. 112 с.
50. Малихін О. В. Ієрархія компетентностей сучасного педагога. *1025-річчя історії освіти в Україні: традиції, сучасність та перспективи*: матеріали Міжнародної наук. конф. К.: Київський університет ім. Б. Грінченка, 2014. с. 65–75.
51. Малихін О. В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних закладів: теоретико-методологічний аспект: монографія. Кривий Ріг: Видавничий дім, 2009. 307 с.
52. Мацько Л. І. Українська мова в освітньому просторі: навчальний посібник для студентів-філологів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр». К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. 607 с.
53. Мельничайко В. Я., Пентиліук М. І., Рожило Л. П. Удосконалення змісту і методів навчання української мови. К.: Рад. школа. 1982. 216 с.
54. Методика навчання української мови в ДВНЗ та середніх освітніх закладах. Кредитно-модульний курс: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. О. І. Потапенка. К.: Міленіум, 2006. 332 с.
55. Нагрибельна І. Самостійна робота в системі підготовки майбутніх учителів початкових класів до навчання української мови: монографія. Херсон: ТОВ «ВКФ «СТАР» ЛТД», 2016. 310 с.
56. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/344/2013> (дата звернення: 22.06.2018).
57. Нікітіна А. В. Інформаційні технології в методичній підготовці майбутнього вчителя словесника. URL: <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/>
58. Нікітіна А. В. Комп'ютерні засоби створення лінгводидактичного архіву майбутнього вчителя-словесника. URL: <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/>
59. Нікітіна А. В. Педагогічний дискурс вчителя-словесника: монографія. К.: Ленвіт, 2013. 338 с.
60. Овсієнко Л. М. Проблеми реалізації компетентнісного навчання в процесі підготовки майбутніх учителів-словесників. *Збірник наукових праць. Педагогічні науки*. Херсон: Видавництво ХДУ, 2011. Випуск 61. С. 281–286.
61. Овсієнко Л. Проблеми впровадження компетентнісного підходу в процес підготовки майбутніх педагогічних кадрів. *Українська мова і література в школі*. 2011. № 6. С. 46–48.
62. Олексенко В. П. Самостійна робота студентів як складова професійної підготовки майбутнього фахівця-філолога. URL: <http://ekhsuir.kspu.edu/>
63. Омельчук С. Підхід до навчання як базова категорія сучасної лінгводидактичної науки. *Українська мова і література в школі*, 2013. № 2. С. 2–7
64. Остапенко Н. Лінгводидактичні компетентності як основа професійно-педагогічної діяльності майбутніх учителів-філологів. *Українська мова і література в школі*. 2006. № 4. С. 44–48.
65. Остапенко Н. М. Теорія і практика формування лінгводидактичних компетентностей у студентів філологічних факультетів ВНЗ: монографія. Черкаси: вид. Чабаненко Ю. 2008. 330 с.
66. П'ятакова Г. Формування професійної компетентності магістра-філолога в умовах освітніх змін. *Вісник Львівського університету. Сер.: Педагогічна*. 2009. Вип. 25, Ч. 3. С. 151–160.

67. Пентиліук М. І. Інтегративний характер професійної підготовки майбутнього вчителя-словесника. *Педагогічні науки: зб. Наук. пр. Херсон: ХДУ, 2011. Вип. LVIII. Частина 2. С. 287–292.*
68. Пентиліук М. І. Когнітивно-комунікативна модель удосконалення професійної культуромовної компетентності студентів філологічного профілю. *Наукові записки. Серія «Філологічна».* Острог: Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2013. Вип. 40. С. 157–162.
69. Пентиліук М. І. Культуромовний аспект підготовки майбутнього вчителя-філолога в білінгвальному середовищі. *Актуальні проблеми сучасної лінгводидактики: зб. статей.* К.: Ленвіт, 2011. С. 201–225.
70. Пентиліук М. Компетентнісний підхід до формування мовної особистості в євроінтеграційному контексті. *Українська мова і література в школі.* 2010. № 2. С. 3–5.
71. Пентиліук М., Горошкіна О., Нікітіна А. Концепція когнітивної методики навчання української мови. *Дивослово.* 2004. № 8. С. 5–9.
72. Попович А. Достилістична підготовка майбутніх учителів української мови і літератури у вищій школі. URL: <http://nvd.luguniv>.
73. Родигіна І. В. Компетентнісно орієнтований підхід до навчання. Х.: Вид. група «Основа», 2008. 112 с.
74. Рускуліс Л. Базові складові теоретико-методичної підготовки майбутнього вчителя української мови. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини* / гол. ред.: М. Т. Мартинюк. Умань: ФОП Жовтий О. О., 2016. Вип. 2. С. 307–315.
75. Рускуліс Л. В. Формування фахових компетентностей майбутніх учителів української мови. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки»* / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2016. № 4. С. 136–141.
76. Рускуліс Л. Електронний підручник як ефективна інформаційна технологія у процесі підготовки майбутнього вчителя української мови. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. пр. / редкол.: І. А. Зязюн (голова) та ін.* Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2014. Вип. 38. С. 431–434.
77. Рускуліс Л. Закономірності навчання мови в методичній системі формування предметних компетентностей майбутніх учителів української мови. *П'яті Волошинські читання «Творча майстерність Ніли Волошиної у перспективі філологічного простору Нової української школи»:* тези допов. Усеукраїнської науково-практ. конфер. Миколаїв: МОІППО, 2017. С. 121–124.
78. Рускуліс Л. Компетентнісний підхід до формування мовної особистості майбутнього вчителя української мови. *Проблеми сучасної педагогічної освіти: Серія: Педагогіка і психологія: зб. статей.* Ялта: РВВ КГУ, 2012. Вип. 36. Ч. 1. С. 10–17.
79. Рускуліс Л. Методологічна сутність категорії «лінгвістична компетентність» у сучасному освітньому просторі. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського.* Педагогічні науки: зб. наук. праць / за ред. проф. Тетяни Степанової. Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2018. № 1 (60), лютий. С. 228–232.
80. Рускуліс Л. Особливості організації дослідницької діяльності майбутніх учителів української мови. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського.* Педагогічні науки: зб. наук. праць / за ред. проф. Тетяни Степанової. Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2016. Вип. 2 (53), травень. С. 154–159.

81. Рускуліс Л. Особливості організації й проведення педагогічної та виробничої практик. *Наукові дослідження в XXI столітті: теорія і практика (SRTP 2016): матеріали I Міжнар. науково-практ. конфер. Тернопіль, 2016. С.71–72.*
82. Рускуліс Л. Теоретичні засади організації практичних форм роботи у вишах в системі лінгводидактичної підготовки майбутніх учителів української мови. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (Педагогічні науки): зб. наук. праць. Луганськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2011. № 15 (226), серпень. Ч. I. С. 130–138.*
83. Рускуліс Л. Формування предметних компетентностей із дисциплін лінгвістичного циклу під час проходження педагогічної практики майбутніми вчителями української мови. *Молодий вчений: «Молодий вчений»: наук. журнал. Херсон: ТОВ «Видавничий дім «Гельветика», 2017. № 4. 1 (44. 1) квітень. С. 45–48.*
84. Рускуліс Л. В. Лекція за способом викладу навчального матеріалу в системі підготовки майбутнього вчителя української мови. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки: наук. видання / гол. ред. Носко М. О. Ніжин: ТОВ «Видавництво «Десна Поліграф», 2016. Вип. 140. С. 263–268.*
85. Рускуліс Л. Види навчально- та науково-дослідницької діяльності майбутнього вчителя української мови та шляхи їх упровадження в навчальний процес. *Актуальні проблеми лінгводидактики: реалії та перспективи: матеріали Всеукр. науково-практ. конфер. (Херсон, 2016). Херсон: ХДУ, 2016. С. 138–141. Електронний ресурс. URL: <http://ekhsuir.kspu.edu/handle/123456789/4786> (дата звернення: 22.06.2018).*
86. Савченко О. Компетентнісний підхід у сучасній вищій школі. *е-Журнал Педагогічна наука: історія, теорія, практика, тенденції розвитку. 2010. Вип. 3. URL: http://www.intellect-invest.org.ua/ukr/pedagog_editions_e-magazine_pedagogical_science_vypuski_n3_2010_st_16/ (дата звернення: 22.06.2018).*
87. Савченко Л. О. Використання мультимедійних засобів навчання в підготовці майбутніх учителів технологій. *Підготовка фахівців інженерно-педагогічних спеціальностей: досвід, проблеми, перспективи: наук.-практ. семінар (м. Тернопіль, 18 квітня 2013 р.). Тернопіль, 2013. С. 93–96.*
88. Семенов О. М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури: монографія. Суми: ВВП «Мрія-1» ТОВ, 2005. 404 с.
89. Семенов О. Професійна спрямованість навчально-наукових практик на філологічному факультеті педуніверситету. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи: зб. наук. праць Уманського державного педагогічного ун-ту ім. Павла Тичини / редкол.: Н. С. Побірченко (гол. ред.) та ін. К.: Наук. світ, 2004. Вип. 8. С. 55–61.*
90. Семенов О. Ціннісні пріоритети фахової практики у вищій школі. *Українська мова і література в школі. 2005. № 5. С. 35–38.*
91. Семенов О. М. Організація науково-дослідної роботи студентів філологічних факультетів педагогічних університетів. Київ-Глухів: ППП ІПН України, ГДПУ, 2002. 96 с.
92. Семенов О. М., Базиль Л. О., Дятленко Т. І. Практика в системі фахової освіти вчителя-словесника: навч. посіб. К.: Фенікс, 2008. 288 с.
93. Семенов О. М., Базиль Л. О., Дятленко Т. І. Фахова практика вчителя-словесника: навч. посіб. Луганськ: Ноулідж, 2011. 496 с.
94. Семенов О. М., Земка О. І. Формування дослідницьких умінь у майбутніх учителів-словесників: теорія і практика: монографія. Суми: Ніко, 2014. 254 с.
95. Симоненко Т. В. Теорія і практика формування професійної мовно-комунікативної компетенції студентів філологічних факультетів: монографія. Черкаси, 2006. 371 с.

96. Словник-довідник з української лінгводидакти: навч. посіб. / кол. авторів за ред. М. І. Пентиліук. К.: Ленвіт, 2015. 320 с.
97. Стефаненко П. Дистанційне навчання у вищій школі: монографія. Донецьк: ДонНТУ, 2002. 400 с.
98. Трифонова О. С. Домінанти визначення сутності понять «компетенція» і «компетентність». URL: http://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2010/8_ (дата звернення: 22.06.2018).
99. Хом'як І. Мовленнєва компетентність викладача вищої школи. *Дивослово*. 2014. № 1. С. 13–18
100. Хуторской А. В. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированой парадигмы образования. *Народное образование*. 2003. № 2. С. 58–64.

12. Інформаційні ресурси

1. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах / Колектив авторів за ред. М.І. Пентиліук. К.: Ленвіт, 2004. 400 с. (50).
2. Практикум з методики навчання української мови. Колектив авторів за ред. М. І. Пентиліук. К.: Ленвіт, 2003. 302 с. 149 с. (екземплярів) (50).

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра української мови і літератури

Проректор із науково-педагогічної
роботи Кузнецова О. А.

27 серпня 2019 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩИХ ТА
СПЕЦІАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ (МОВА)

Ступінь магістра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 «Середня освіта»

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

освітня програма Українська мова і література

Миколаїв – 2019

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Рускуліс Лілія Володимирівна, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат педагогічних наук, доцент.

Програму схвалено на засіданні кафедри української мови і літератури
Протокол від "27" серпня 2019 року № 1

Завідувачка кафедри української мови і літератури (Рускуліс Л. В.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією факультету педагогіки та психології

Протокол від "27" серпня 2019 року № 1

Голова навчально-методичної комісії (Чугуєва І. С.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол від "27" серпня 2019 року № 14

Голова навчально-методичної комісії університету (Кузнєцова О. А.)

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Методика і технологія викладання фахових дисциплін у вищих та спеціальних навчальних закладах (українська мова)» складена Рускуліс Л. В. відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 014. Середня освіта (Українська мова і література).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: методична система викладання української мови у вищих та спеціальних навчальних закладах.

Міждисциплінарні зв'язки: лінгвістика, психологія, педагогіка, філософія.

Програма навчальної дисципліни складається з одного модуля: Методика навчання фахових дисциплін у вищих та спеціальних навчальних закладах як навчальна дисципліна.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1. 1. Мета: розширити й поглибити знання студентів-магістрів із актуальних питань української лінгводидактики на сучасному етапі (підходи, закономірності, принципи, методи, прийоми та засоби навчання); з'ясувати найефективніші форми роботи в ЗВО; підготувати їх до викладання дисциплін мовознавчого циклу у вищих та спеціальних навчальних закладах.

1. 2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни є: підготувати майбутніх викладачів мовознавчих дисциплін до педагогічної діяльності в умовах адаптації вищої освіти в Україні до Європейської системи; опанувати зміст мовної освіти у вищих навчальних закладах; засвоїти наукові основи створення навчальних та робочих планів, програм та методичних посібників; формувати вміння планувати навчально-виховний процес у закладах вищої освіти, створювати програмно-методичне забезпечення мовознавчих курсів; формувати вміння організовувати та проводити лекційні, практичні заняття з мовознавчих дисциплін; розвивати вміння майбутніх викладачів організовувати самостійну роботу студентів; формувати вміння правильно контролювати та оцінювати знання, вміння та навички студентів.

1. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні: володіє розвиненою культурою мислення, умінням ясно й логічно висловлювати свої думки; володіє знаннями з основних напрямків, закономірностей, змісту і форм наукової діяльності, методів планування, організації та керування науковою творчістю, роботою наукових колективів; володіє мовою як пізнавальним знаряддям кодування та трансформації знань; володіє всіма видами мовленнєвої діяльності (говоріння, читання, письмо, аудіювання) на базі достатнього обсягу знань із фонетики, граматики, лексики, орфографії, пунктуації та лінгвокраїнознавства; має сформовані вміння та навички здійснювати мовленнєву діяльність, зумовлену комунікативною метою; має навички створення словникових статей; розвиває навички самостійного опанування нових знань; уміє працювати з довідковою літературою, різнотипними словниками, електронними базами даних, системами інформаційного пошуку.

II. Фахові: орієнтується в актуальних проблемах сучасної лінгводидактики; здійснює лекційно-практичну й семінарську роботу з мови у ЗВО та спеціальних навчальних закладах на відповідному кваліфікаційному рівні; знає та використовує нові технології навчання мови; сучасні методи організації навчання мови у ЗВО та спеціальних навчальних закладах філологічного профілю.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 год. / 6 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Кредит 1. Методика навчання фахових дисциплін у вищих та спеціальних навчальних закладах (мова) як навчальна дисципліна.

Тема 1. Лінгвофілософські основи підготовки студента-словесника. Українська мова як мова навчання та дисципліна і вищих та спеціальних навчальних закладах. Цикл лінгвістичних дисциплін (професійно зорієнтованих та за вибором ЗВО/студента).

Професійна українськомовна компетентність як результат фахової підготовки студентів філологічних факультетів у системі вищої освіти. Формування мовної особистості сучасного студента.

Тема 2. Нормативно-правова база підготовки майбутніх учителів української мови. Освітньо-професійна програма. Методика побудови навчальних та робочих планів і програм. Навчально-методичний комплекс лінгвістичних дисциплін.

Кредит 2. Лінгводидактична система викладання лінгвістичних дисциплін.

Тема 3. Підходи до навчання мови в системі засвоєння лінгвістичних дисциплін. Загальнодидактичні й лінгводидактичні підходи до навчання мови (компетентнісний, когнітивно-комунікативний, текстоцентричний, функційно-стилістичний, системно-інтеграційний).

Тема 4. Закономірності, принципи навчання української мови у вищих та спеціальних навчальних закладах. Закономірності навчання у процесі засвоєння мовознавчих дисциплін. Система загальнодидактичних і власне методичних принципів навчання дисциплін мовознавчого циклу.

Кредит 3. Методи, прийоми та засоби вивчення дисциплін лінгвістичного циклу.

Тема 5. Методи, прийоми та засоби вивчення дисциплін лінгвістичного циклу. Метод як спосіб узаємоузгодженої співпраці викладача й студента з вивчення мовознавчих дисциплін у сучасному інноваційно-інформаційному освітньому просторі. Загальнодидактичні, лінгводидактичні й специфічні методи навчання. Інноваційні методи навчання. Прийоми навчання як компонент методу, спрямований на виконання певного дидактичного завдання. Засоби навчання. Ефективність застосування інформаційно-комунікаційного комплексу.

Кредит 4. Технологія навчання. Аудиторні форми навчання.

Тема 6. Традиційні й інноваційні форми організації навчання. Форма навчання як взаємозлагоджена, гармонійна, цілісна й упорядкована система дій викладача і студента, що ґрунтується на лінгводидактичних засадах, психологічних і психолінгвістичних чинниках. Система аудиторних занять: лекція як систематизований і логічний виклад навчального матеріалу, види лекцій, методика проведення їх; структура семінарського заняття та методика його підготовки й проведення; практичні заняття як шлях перевірки сформованості вмінь і навичок практичного застосування їх; лабораторне заняття – основа експериментальної роботи студента.

Кредит 5. Технологія навчання. Позааудиторні форми навчання

Тема 7. Позааудиторні заняття. Організація самостійної роботи студентів. СРС – шлях проектування самоосвіти студента. Класифікації самостійної роботи в педагогіці й лінгводидактиці. Види СРС та шляхи упровадження їх. Метод портфоліо в системі СРС.

Тема 8. Дистанційне навчання. Змішане навчання – поєднання технологій навчання за допомогою гнучкого підходу до освіти. Дистанційне навчання як цілеспрямований процес інтерактивної (ділової), асинхронної й синхронної взаємодії викладача й студентів. Моделі дистанційного навчання. Інформаційно-освітні ресурси дистанційного навчання. Інтернет-засоби й навчальні засоби в системі дистанційного навчання.

Тема 9. Практична підготовка студентів. Роль практичної підготовки в системі позааудиторних форм навчання у ЗВО. Методика проведення діалектологічної та соціолінгвістичної практик. Навчальна та виробнича практики. Компоненти виробничої практики

Кредит 6. Навчальна, навчально-дослідницька, науково-дослідницька робота майбутнього філолога.

Тема 10. Навчальна, навчально-дослідницька, науково-дослідницька робота майбутнього філолога. НДДС як це інтелектуальна праця, спрямована на набуття знань, умінь і навичок. Класифікація дослідницьких умінь студента. Компетентність студента в

НДДС. Складники науково-комунікативної компетентності. Види НДДС: навчально-дослідницька робота, науково-дослідницька робота, науково-організаційні заходи.

3. Рекомендована література

Базова

1. Дороз В. Д. Методика викладання української мови у вищій школі: навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2008. 176 с.
2. Нікітіна А. В. Українська лінгвометодика для магістрантів: навчально-методичний посібник. Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2015. 375 с.
3. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика: норми в термінології і мовна практика фахівців: монографія. К: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 356 с.
4. Пентиліук М. І., Гайдасенко І. В., Окунович Т. Г. та ін. Навчально- й науково-дослідна робота студентів-філологів (реферат, курсова, випускна робота з української мови та методики її навчання): навч.-метод. посіб. для студентів. К.: Ленвіт, 2010. 120 с.
5. Підготовка вчителя-філолога у педагогічному вищому навчальному закладі: монографія / за ред. В. Мельничайка, Л. Струганець. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2017. 420 с.
6. Практикум з методики навчання мовознавчих дисциплін у вищій школі: навч. посібник / за ред. О. Горошкіної та С. Карамана. 2015. 250 с.
7. Рускуліс Л. Методична система формування лінгвістичної компетентності майбутніх учителів української мови у процесі вивчення мовознавчих дисциплін: монографія / за заг. ред. М. Пентиліук. Миколаїв: ФОП Швець В. М., 2018. 420 с.
8. Словник-довідник з української лінгводидакти : навч. посіб. / Кол. авторів за ред. М. І. Пентиліук. К.: Ленвіт, 2015. 320 с.

Допоміжна

1. Бакум З. П. Модернізація методів навчання української мови. *Складні питання вузівського курсу української мови*: зб. наук. праць. Кривий Ріг, 2002. С. 6–10
2. Бакум З. Проектні технології в підготовці вчителів-словесників. *Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету. Філологічні студії*. Кривий Ріг, 2015. Вип. 13. С. 412–419.
3. Бацуровська І. В. Освітньо-наукова підготовка магістрів в умовах масових відкритих дистанційних курсів: монографія. Херсон: Грінь Д. С., 2016. 514 с.
4. Бех І. Д. Теоретико-прикладний сенс компетентнісного підходу в педагогіці. *Педагогіка і психологія*. 2009. № 2 (63). С.26–31.
5. Биков В. Ю., Гуржій А. М. Сучасні інноваційні ІКТ-інструменти розвитку систем відкритої освіти. Педагогічна і психологічна науки в Україні: зб. наук. праць у 5 т. К.: Педагогічна думка, 2012. Т. 4: Професійна освіта і освіта дорослих. 512 с.
6. Білоусенко П. І., Явір В. В. Проблемно-ситуативні завдання на уроках української мови: посібник для вчителя. К.: Освіта, 1992. 128 с.
7. Біляєв О. М. Лінгводидактика рідної мови: навч. –метод. посіб. К.: Генеза, 2005. 180 с.
8. Біскул В. С. Принципи та технології компетентнісного підходу до формування професійної кар'єрної студентської молоді. *Sociology*. 2016. № 5 (133). С. 61–67.
9. Бондар Л. А. Педагогічні умови організації самостійної роботи студентів-філологів у вищих навчальних закладах. URL: <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN21/13blavnz.pdf> (дата звернення: 22.06.2018).
10. Василенко Н. В. Компетентнісний підхід в освіті: реалізація теорії та практики. Х.: Вид. група «Основа», 2017. 128 с.
11. Вовк О. І. Комунікативно-когнітивна компетентність майбутніх філологів: нова парадигма сучасної освіти. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю. А., 2013. 500 с.

12. Голуб Н. Метод проектів у навчанні української мови. *Українська мова і література в школі*. 2013. № 8. С. 15–19.
13. Голуб Н. Б. Риторика у вищій школі: монографія. Черкаси: Брама-Україна, 2008. 400 с.
14. Голуб Н. Б. Самостійна робота студентів з риторики: навчально-методичний посібник. Черкаси: БрамаУкраїна, 2008. 232 с.
15. Горошкіна О. Оптимізація самостійної роботи студентів-філологів у процесі вивчення мовознавчих та лінгводидактичних дисциплін. *Українська мова і література в школах України*. 2016. № 10. С. 5.
16. Горошкіна О. М. Лекція як форма навчання методики української мови. *Теория и технология обучения филологическим дисциплинам в вузе и школе: коллективная монография* / [под ред. М. И. Лапенко, И. Н. Авдеевой]. Белгород-Севастополь-Харьков: ООО «Щедрая усадьба плюс», 2013. С. 223–240.
17. Греб М. М. Використання дидактичного потенціалу проблемного підходу в процесі вивчення лексикології української мови у вищій школі. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, 2016. IV (44), Issue: 92. С. 21–25.
18. Державна програма «Вчитель». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/>
19. Донченко Т. Власне методичні принципи навчання української мови. *Українська мова і література в школі*. 2004. № 2. С. 2–4.
20. Донченко Т. Інтеграція системно-описового, функціонально-стилістичного і комунікативно-діяльнісного підходів до вивчення української мови. *Українська мова і література в школі*. 2005. № 2. С. 5–11.
21. Дороз В. Ф. Методика викладання української мови у вищій школі: навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2008. 176 с.
22. Дроздова І. П. Університетська освіта: навч. посібник. Харків, 2013. 212 с.
23. Дружененко Р. Дидактичні основи комунікативно-прагматичної компетентності майбутнього вчителя української мови і літератури. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки*: зб. наук. праць. Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2016. № 3 (54), вересень. С. 205–211.
24. Дружененко Р. С. Особливості роботи студентів-філологів над лінгвістичним аналізом етнотексту: семантичний і прагматичний аспекти. *Педагогічний процес: теорія і практика*, 2013. С. 44–51.
25. Дубасенюк О. А. Професійна підготовка майбутніх педагогів у контексті інтегративного підходу. *«Інтеграція системи безперервної освіти України в європейський освітній простір: стан, проблеми, перспективи»*: матер. Міжнародної науково-практичної конференції Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2009. Вип. 468. Педагогіка і психологія. С. 143–153.
26. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. К.: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
27. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення викладання, оцінювання / наук. ред. укр. вид. С. Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003. 273 с.
28. Закон України «Про вищу освіту» URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/>
29. Закон України «Про освіту» URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/>
30. Захлюпана Н. М., Кочан І. М. Словник-довідник з методики викладання української мови. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2002. 250 с.
31. Зимняя И. А. Ключевые компетентности как результативно-целевая основа компетентного подхода в образовании. Авторская версия. М.: Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2004. 42 с.
32. Златів Л. М. Комп'ютерна лінгводидактика у викладанні мовознавчих дисциплін для студентів-філологів. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія : Психологія і педагогіка. 2014. Вип. 29. С. 116–120.

33. Златів Л. М. Організація самостійної роботи студентів-філологів на заняттях із мовознавчих дисциплін в умовах кредитно-трансферної системи навчання. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія: Філологічна. 2012. Вип. 31. С. 171–174.
34. Зязюн І. А. Філософія поступу і прогнозу освітньої системи. Педагогічна майстерність: проблеми, пошуки, перспективи: монографія. К.; Глухів: РВВ ГДПУ, 2005. С. 8–10.
35. Зязюн І. Філософія педагогічної якості в системі неперервної освіти. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/853/1/05ziasno.pdf> (дата звернення 22.06.2018).
36. Караман С. Сучасні підходи до лінгводидактичної підготовки майбутнього вчителя-словесника. URL: <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/2296/1/>
37. Караман С. Упровадження педагогічних інновацій у теорію і практику професійної підготовки вчителя-словесника. URL: <http://publications.lnu>.
38. Князян М. О. Самостійно-дослідницька робота як засіб підготовки студентів до розв'язання проблемних ситуацій у професійній діяльності. URL: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:jXzSW3-VVpgJ:www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe (дата звернення: 22.06.2018).
39. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи; Бібліотека з освітньої політики / під заг. ред. О. В. Овчарук. К.: «К.І.С.», 2004. 112 с.
40. Копусь О. А. Теоретичні засади формування фахової лінгводидактичної компетентності майбутніх магістрів-філологів у вищому навчальному закладі: монографія. Одеса: Видавництво ТОВ Лерадрук, 2012. 429 с.
41. Копусь О. Організація науково-дослідницької діяльності студентів у професійній підготовці майбутніх учителів української мови і літератури. *Українська мова і література в школах України*. 2015. № 3. С. 10–12.
42. Корицька Г., Подлесна І. Реалізація проблемно-пошукової, дослідницької діяльності учнів засобами веб-квест технології. *Українська мова і література в школах України*. 2016. № 11. С. 3–7.
43. Кришук В. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури: компетентнісний підхід. URL: <http://scienceandeducation.pdpu>.
44. Кулик О. Пріоритетність текстоцентричного підходу до навчання української мови в загальноосвітній школі. Теоретична і дидактична філологія. Переяслав-Хмельницький: ФОП О. М. Лукашевич, 2013. Випуск 15. С. 38–48
45. Кухаренко В. М. Системний підхід до змішаного навчання. Інформаційні технології в освіті. 2015. № 24. С. 53–67.
46. Кучеренко І. А., Мамчур Л. І. Українська мова: шляхи розвитку професійної мовнокомунікативної компетентності: навч. посіб. для студ. Умань: Софія, 2010. 139 с.
47. Кучерук О. Методи навчання в системі понять сучасної лінгводидактика. *Українська мова і література в школі*. 2013. № 3. С. 10–14.
48. Лузан Л. Характеристика та особливості професійної компетентності вчителів-словесників. *Українська мова і література в школі*. 2014. № 8. С. 54–57.
49. Лукач С. П. Бесіди на уроках мови: посібник для вчителя. К.: Рад. шк., 1990. 112 с.
50. Малихін О. В. Ієрархія компетентностей сучасного педагога. *1025-річчя історії освіти в Україні: традиції, сучасність та перспективи*: матеріали Міжнародної наук. конф. К.: Київський університет ім. Б. Грінченка, 2014. с. 65–75.
51. Малихін О. В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних закладів: теоретико-методологічний аспект: монографія. Кривий Ріг: Видавничий дім, 2009. 307 с.

52. Мацько Л. І. Українська мова в освітньому просторі: навчальний посібник для студентів-філологів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр». К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. 607 с.
53. Мельничайко В. Я., Пентилюк М. І., Рожило Л. П. Удосконалення змісту і методів навчання української мови. К.: Рад. школа. 1982. 216 с.
54. Методика навчання української мови в ДВНЗ та середніх освітніх закладах. Кредитно-модульний курс: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. О. І. Потапенка. К.: Міленіум, 2006. 332 с.
55. Нагрибельна І. Самостійна робота в системі підготовки майбутніх учителів початкових класів до навчання української мови: монографія. Херсон: ТОВ «БКФ «СТАР» ЛТД», 2016. 310 с.
56. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/344/2013> (дата звернення: 22.06.2018).
57. Нікітіна А. В. Інформаційні технології в методичній підготовці майбутнього вчителя словесника. URL: <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/>
58. Нікітіна А. В. Комп'ютерні засоби створення лінгводидактичного архіву майбутнього вчителя-словесника. URL: <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/>
59. Нікітіна А. В. Педагогічний дискурс вчителя-словесника: монографія. К.: Ленвіт, 2013. 338 с.
60. Овсієнко Л. М. Проблеми реалізації компетентнісного навчання в процесі підготовки майбутніх учителів-словесників. *Збірник наукових праць. Педагогічні науки*. Херсон: Видавництво ХДУ, 2011. Випуск 61. С. 281–286.
61. Овсієнко Л. Проблеми впровадження компетентнісного підходу в процес підготовки майбутніх педагогічних кадрів. *Українська мова і література в школі*. 2011. № 6. С. 46–48.
62. Олексенко В. П. Самостійна робота студентів як складова професійної підготовки майбутнього фахівця-філолога. URL: <http://ekhsuir.kspu.edu/>
63. Омельчук С. Підхід до навчання як базова категорія сучасної лінгводидактичної науки. *Українська мова і література в школі*, 2013. № 2. С. 2–7
64. Остапенко Н. Лінгводидактичні компетентності як основа професійно-педагогічної діяльності майбутніх учителів-філологів. *Українська мова і література в школі*. 2006. № 4. С. 44–48.
65. Остапенко Н. М. Теорія і практика формування лінгводидактичних компетентностей у студентів філологічних факультетів ВНЗ: монографія. Черкаси: вид. Чабаненко Ю. 2008. 330 с.
66. П'ятакова Г. Формування професійної компетентності магістра-філолога в умовах освітніх змін. *Вісник Львівського університету. Сер.: Педагогічна*. 2009. Вип. 25, Ч. 3. С. 151–160.
67. Пентилюк М. І. Інтегративний характер професійної підготовки майбутнього вчителя-словесника. *Педагогічні науки: зб. Наук. пр.* Херсон: ХДУ, 2011. Вип. LVIII. Частина 2. С. 287–292.
68. Пентилюк М. І. Когнітивно-комунікативна модель удосконалення професійної культуромовної компетентності студентів філологічного профілю. *Наукові записки. Серія «Філологічна»*. Острог: Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2013. Вип. 40. С. 157–162.
69. Пентилюк М. І. Культуромовний аспект підготовки майбутнього вчителя-філолога в білінгвальному середовищі. *Актуальні проблеми сучасної лінгводидактики: зб. статей*. К.: Ленвіт, 2011. С. 201–225.
70. Пентилюк М. Компетентнісний підхід до формування мовної особистості в євроінтеграційному контексті. *Українська мова і література в школі*. 2010. № 2. С. 3–5.
71. Пентилюк М., Горошкіна О., Нікітіна А. Концепція когнітивної методики навчання української мови. *Дивослово*. 2004. № 8. С. 5–9.

72. Попович А. Достилістична підготовка майбутніх учителів української мови і літератури у вищій школі. URL: <http://nvd.luguniv>.
73. Родигіна І. В. Компетентісно орієнтований підхід до навчання. Х.: Вид. група «Основа», 2008. 112 с.
74. Рускуліс Л. Базові складові теоретико-методичної підготовки майбутнього вчителя української мови. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини* / гол. ред.: М. Т. Мартинюк. Умань: ФОП Жовтий О. О., 2016. Вип. 2. С. 307–315.
75. Рускуліс Л. В. Формування фахових компетентностей майбутніх учителів української мови. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки»* / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2016. № 4. С. 136–141.
76. Рускуліс Л. Електронний підручник як ефективна інформаційна технологія у процесі підготовки майбутнього вчителя української мови. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*: зб. наук. пр. / редкол.: І. А. Зязюн (голова) та ін. Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2014. Вип. 38. С. 431–434.
77. Рускуліс Л. Закономірності навчання мови в методичній системі формування предметних компетентностей майбутніх учителів української мови. *П'яті Волошинські читання «Творча майстерність Ніли Волошиної у перспективі філологічного простору Нової української школи»*: тези допов. Усеукраїнської науково-практ. конфер. Миколаїв: МОШПО, 2017. С. 121–124.
78. Рускуліс Л. Компетентнісний підхід до формування мовної особистості майбутнього вчителя української мови. *Проблеми сучасної педагогічної освіти. Серія: Педагогіка і психологія: зб. статей*. Ялта: РВВ КГУ, 2012. Вип. 36. Ч. 1. С. 10–17.
79. Рускуліс Л. Методологічна сутність категорії «лінгвістична компетентність» у сучасному освітньому просторі. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. Педагогічні науки: зб. наук. праць / за ред. проф. Тетяни Степанової. Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2018. № 1 (60), лютий. С. 228–232.
80. Рускуліс Л. Особливості організації дослідницької діяльності майбутніх учителів української мови. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. Педагогічні науки: зб. наук. праць / за ред. проф. Тетяни Степанової. Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2016. Вип. 2 (53), травень. С. 154–159.
81. Рускуліс Л. Особливості організації й проведення педагогічної та виробничої практик. *Наукові дослідження в XXI столітті: теорія і практика (SRTP 2016)*: матеріали І Міжнар. науково-практ. конфер. Тернопіль, 2016. С. 71–72.
82. Рускуліс Л. Теоретичні засади організації практичних форм роботи у вишах в системі лінгводидактичної підготовки майбутніх учителів української мови. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка* (Педагогічні науки): зб. наук. праць. Луганськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2011. № 15 (226), серпень. Ч. І. С. 130–138.
83. Рускуліс Л. Формування предметних компетентностей із дисциплін лінгвістичного циклу під час проходження педагогічної практики майбутніми вчителями української мови. *Молодий вчений*: «Молодий вчений»: наук. журнал. Херсон: ТОВ «Видавничий дім «Гельветика», 2017. № 4. 1 (44. 1) квітень. С. 45–48.
84. Рускуліс Л. В. Лекція за способом викладу навчального матеріалу в системі підготовки майбутнього вчителя української мови. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка*. Серія: Педагогічні науки: наук. видання / гол. ред. Носко М. О. Ніжин: ТОВ «Видавництво «Десна Поліграф», 2016. Вип. 140. С. 263–268.

85. Рускуліс Л. Види навчально- та науково-дослідницької діяльності майбутнього вчителя української мови та шляхи їх упровадження в навчальний процес. *Актуальні проблеми лінгводидактики: реалії та перспективи*: матеріали Всеукр. науково-практ. конфер. (Херсон, 2016). Херсон: ХДУ, 2016. С. 138–141. Електронний ресурс. URL: <http://ekhsuir.kspu.edu/handle/123456789/4786> (дата звернення: 22.06.2018).

86. Савченко О. Компетентнісний підхід у сучасній вищій школі. *е-Журнал Педагогічна наука: історія, теорія, практика, тенденції розвитку*. 2010. Вип. 3. URL: http://www.intellect-invest.org.ua/ukr/pedagog_editions_e-magazine_pedagogical_science_vypuski_n3_2010_st_16/ (дата звернення: 22.06.2018).

87. Савченко Л. О. Використання мультимедійних засобів навчання в підготовці майбутніх учителів технологій. *Підготовка фахівців інженерно-педагогічних спеціальностей: досвід, проблеми, перспективи*: наук.-практ. семінар (м. Тернопіль, 18 квітня 2013 р.). Тернопіль, 2013. С. 93–96.

88. Семеног О. М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури: монографія. Суми: ВВП «Мрія-1» ТОВ, 2005. 404 с.

89. Семеног О. Професійна спрямованість навчально-наукових практик на філологічному факультеті педуніверситету. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*: зб. наук. праць Уманського державного педагогічного ун-ту ім. Павла Тичини / редкол.: Н. С. Побірченко (гол. ред.) та ін. К.: Наук. світ, 2004. Вип. 8. С. 55–61.

90. Семеног О. Ціннісні пріоритети фахової практики у вищій школі. *Українська мова і література в школі*. 2005. № 5. С. 35–38.

91. Семеног О. М. Організація науково-дослідної роботи студентів філологічних факультетів педагогічних університетів. Київ-Глухів: ІППП ІПН України, ГДПУ, 2002. 96 с.

92. Семеног О. М., Базиль Л. О., Дятленко Т. І. Практика в системі фахової освіти вчителя-словесника: навч. посіб. К.: Фенікс, 2008. 288 с.

93. Семеног О. М., Базиль Л. О., Дятленко Т. І. Фахова практика вчителя-словесника: навч. посіб. Луганськ: Ноулідж, 2011. 496 с.

94. Семеног О. М., Земка О. І. Формування дослідницьких умінь у майбутніх учителів-словесників: теорія і практика: монографія. Суми: Ніко, 2014. 254 с.

95. Симоненко Т. В. Теорія і практика формування професійної мовно-комунікативної компетенції студентів філологічних факультетів: монографія. Черкаси, 2006. 371 с.

96. Словник-довідник з української лінгводидакти: навч. посіб. / кол. авторів за ред. М. І. Пентиліук. К.: Ленвіт, 2015. 320 с.

97. Стефаненко П. Дистанційне навчання у вищій школі: монографія. Донецьк: ДонНТУ, 2002. 400 с.

98. Трифонова О. С. Домінанти визначення сутності понять «компетенція» і «компетентність». URL: http://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2010/8_ (дата звернення: 22.06.2018).

99. Хом'як І. Мовленнєва компетентність викладача вищої школи. *Дивослово*. 2014. № 1. С. 13–18

100. Хуторской А. В. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированой парадигмы образования. *Народное образование*. 2003. № 2. С. 58–64.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: іспит.

5. Засоби діагностики успішності навчання: контрольні роботи, самостійна робота студента, написання реферату, наукової статті, участь у конференції, створення індивідуального проекту.